

neznosna krivica in za enako delo izposluje enako plačilo.

— **Uradniške draginjske doklade.** Iz ministrstva financ poročajo, da bo uredba o uradniških draginjskih dokladah, v kolikor se nanaša na dobo od 1. oktobra do 1. maja, stopila v veljavo s 1. julijem. — Tako poročajo listi.

— **O šolski higijeni** je predaval dne 14. maja šolski zdravnik g. dr. Tone Jamar na dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Predavanje, ki ga je otvoril mestni šolski nadzornik M. Hočevar v imenu Podmladka Rdečega Križa, je bilo namenjeno ljubljanskemu učiteljstvu, ki se je udeležilo predavanja v prav obilnem številu. Jedro zanimivega predavanja je bilo odvrščanje jetike pri mladini. Na posameznih učencih in učenkah je pokazal g. zdravnik znake rahitične bolezni, skrivljene hrbtenice, volčjega žrela in drugih takih bolezni, ki so vse predhodniki jetike in prezgodnje smrti, ako starši zanemarjajo te znake ter se pravočasno ne posvetujejo z zdravnikom. Priporočal je prav toplo razne bolniške blagajne za posamezne stanove. Prosto-voljni člani okrajne bolniške blagajne so pa lahko vsake vrste privatni uslužbenci. V Ljubljani imamo sedem takih institucij za brezplačno zdravljenje in za brezplačna zdravila. Predavanje, ki mu je sledilo učiteljstvo z velikim zanimanjem, bo rodilo dober sad, ker bo po tem navodilu lahko vsak učitelj pravočasno opozoril bolehnega otroka, da se pravočasno izogne prezgodnje smrti. Želeli bi, da bi še večkrat čuli predavanja o šolski higijeni od našega preizkušenega šolskega zdravnika.

— **Tečaj za ručni rad.** U Aleksincu u Srbiji, prireduje upravitelj muške učiteljske šole g. Jova S. Jovanović veliki pobornik ovog pravca vaspitanja u nas, učiteljski tečaj za ručni rad. Tečaj je odobren od Ministarstva Prosvete pod O. N. Br. 3366 od 21. januara 1924. g. Primiće se 40 učesnika, a tečaj će se održati ako se javi bar 20 učitelja, koji će biti podeljeni u četiri grupe: priprema, kartonaža, stolarstvo u pletarstvo. U svakoj se grupi radi 9 dana. Svaki dan 8 sati praktično i 1 sat teorijski: o cilju i važnosti radne nastave u osnovnoj školi. Ručni rad u službi nastavnih predmeta, kao podloga za vaspitanje i obrazovanje. Istorija ručnog rada u svetu i u nas. Rad kao podloga vaspitanju. Radna nastava nije protivna Herbartovoj pedagogiji, već je dopunjuje. Borba ove ideje za reformu škole. Metodika radne nastave. Rad u pripremnom tečaju u vezi s očiglednom nastvom, pisanjem, crtanjem i računom. Radna nastava u prirodnom nauka, zemljopisu i istoriji, računu i maternjem jeziku. Tehnologija alata i praktični uputi u pribavljanju gradiva i alata. Tečaj je besplatan. Svaki primljeni učitelj dužan je doći i sudelovati na tečaju i raditi po utvrđenom redu. Izradenu model seriju nosi sobom, a ispitne modele ostavlja školi za zbirku. Tečaj počinje 1. jula i traje do 7. avgusta o. g. Onaj koji želi uzeti nedešća na tečaju neka podnese molbu Upravitelju Muške Učiteljske Škole u Aleksincu da ga prime na tečaj i neka pošalje upravi 500 Din za materijal i gradivo kao i nastavu. Stanovalo bi se u školi ako se sobom ponese prazna slavnjača, jastuk (uzglavlje) i čebe (deka) pokrivač i čaršavi a sve drugo dobija se od škole. Stanovanje zajedničko u sobama od po 6—8 lica. Hrana će se dobivati u dačkoj trpezi a kuvaće se ono što se želi i kako želi te da stane što jeftinije i bolje. Za hranu se plaća 500 Din. A ako se dobije pripomoć od Ministarstva Prosvete, onda razume se troškovi su u toliko manji u koliko je pripomoć veća. Izdejs-tvovaće se i povlašćeno putovanje tamo i natrag. Od 1.—31. jula o. g. u istoj školi će se održati i učiteljski tečaj za usavršavanje u pedagoškoj grupi nauka. On je naročito zgodan za one, koji se spremaju za praktički učiteljski ispit a za Slovence za to, da se usavrše u srpskohrvatskom jeziku. Sudelovači će platiti po 250 Din i slušati ove predmete: 1. Opšta teorija vaspitanja. 2. Psihologija za učitelje. 3. Psihologija deteta. 4. Elementi eksperimentalne pedagogije. 5. Opšta nauka o nastavi. 6. Posebna nauka o nastavi. 7. Žan Žak Ruso. 8. Spenserov vaspitni sistem. Za sve predmete biće seminar u vezi s praktičkim radom. Trebalo bi da iz raznih krajeva dođe nas što više te da se upoznamo i što bolje poradimo na poslu za koji smo se spremali. Za oba tečaja subotom po podne i nedeljom predviđeni su zajednički izleti u okolinu i obližnje varoši, što će mnogo činiti da se prijatno provede ovo vreme rada. Ko bude primljen biće obavešten koncem maja o. g. najdalje. Prijatelji radne nastave i oni

koji teže za ličnim obrazovanjem na posao!

— **Za referat o posebnih disciplinarnih predpisih za učiteljstvo** rabi poročevalec: 1. Utemeljitev potrebe posebnih predpisov. (Učiteljstvo, zlasti na kmetih, živi v drugačnih razmerah nego drugo uradništvo; neprikladnost upravnega sodišča in državnega sveta kot disciplinarno sodišče itd. 2. Predloge za točno besedilo disciplinarnih predpisov, zlasti o disciplinarnem senatu.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani** so se vršili pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 25. aprila do 5. maja. Usposobljeni so bili: I. za meščanske šole: Kern Leopold, S. Bahovec Helena, S. Marinko Frančiška (III. skupina), S. Blejcek Marija, S. Celestina Ljudmila (z odliko), Prekuh Josipina in Vidmar Marija (I. skupina), S. Rozman Marija (II. skupina), II. za osnovne šole: Milan Dešković, Alojzij Dolinšek, Karel Fakin, Anton Flegar, Friderik Hegler, Ivan Jarnovič, Rudolf Kaučič, Franc Košca, Gustav Kraševac, Mirko Kregelj, Josip Lekše, Franc Logar, Franc Mervar, Vladislav Mlekuž, Milan Pavlovec, Franc Peček, Avgust Petrišič, Ciril Pivk, Vac-lav Požar, Srečko Sekirnik, Franc Špan, Aleksander Dominko, Marija Bežek, Venč. Mohorčič, Serafina Dacar, Josipina Erker, Vida Freljih, Ana Gradišar, Franja Grohar, Marija Hočevar-Tiegl, Staša Horvat, Valerija Hrovat, Marija Igljič, Barbara Janežič, Sonja Klovat, Marija Kramole-Vyzourek, Ana Kren, Angela Kunstler, Lea Mayer-Kaiserberger, Jožica Perme, Ana Podboj, Draga Podboj, Elza Podboj, Vida Podreberšek, Helena Rom, Bogdana Rupnik, Alojzija Rus, Valerija Sevar, Albina Skok, Antonija Škerle, Ana Šubic, Marija Uhlif, Mira Urh, Verena Vodušek, Berta Zrimovec in Marija Žagar, III. Posebne izpite so napravile: a) iz italijanščine: Angela Česnovar, Ivana Dekleva, Helmut Galatia, Angela Legiša, Marija Slokar in Jelka Wrischer (z odliko); b) iz srbohrvaščine za meščanske šole: Bogomila Benedik, Marija Benedik, S. Marija Plevel (z odliko), Marija Radič-Bedeković in Ljudmila Širnik. — Reprobirana sta bila 2 kandidata, med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatkinje.

— **Narodna obmejna šola pri Mariji Snežni** priredi dne 1. junija v šoli ob 3. uri popoldne prvo šolarsko veselico. Na vzporedni sta dve igrici enodejanki, več deklamacij in petje. Ker je ta šolarska prireditev prva v tem kraju, vabi učiteljstvo zlasti tovarišice in tovariše sosednih šol k obilni udeležbi. Čisti dobiček je namenjen revnim šolarjem in za sklad, s katerim si hoče šola nabaviti prepotreben oder.

— **Ribnica.** Dne 4. maja t. l. je priredila podružnica Jugoslov. Maticice cvetlični dan v korist westfalskim Slovincem ter se je zbralo za nje v Ribnici in okolici 4823. 50 K. K temu uspehu je pripomogla mladina ribniške dekliške osnovne in meščanske šole. Tudi je nabrala mladina dekliške osnovne šole 833 K za pirhe, meščanske šole pa 448 K. Zavedni mladini in vsem darovalcem najsrčnejša hvala!

— **Malgajevi soborci naj javijo svoje naslove** odboru za Malgajev spomenik v Guštanju, da jim isti lahko pošlje legitimacije za polovično vožnjo v Guštanj k slavnosti odkritja Malgajevoga spomenika, ki se vrši dne 29. maja 1924.

— **Na prodaj sta stenski slikli Nj. Vel. kralja in kraljice.** Več se poizve v upravi »Učit. Tovariša«.

— **Novi tečaj za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo** (zasebni pouk) začnejo na zasebnem učilišču Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 2. junija t. l. ter trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. — Za pripadnike učiteljskega stanu 50% popusta!

— **Razpis službe.** Učitelje, v prvi vrsti oženjene, ki ne morejo dobiti stanovanja, opozarjamo na razpisano mesto učitelja-voditelja na enorazredni ljudski šoli v občini Velike Poljane, okraj Kočevje. Vas, oziroma šola leži na prijazni visoki planoti in je oddaljena od postaje Ortnek komaj 10 minut. Ondotno ljudstvo je šoli in učiteljstvu zelo naklonjeno; število šoloobiskujočih otrok je pa tako minimalno, da je dana naravnost ugodna prilika plodonosnemu delu v šoli in zunaj šole, kar bi občinarji hvaležno sprejeli in visoko cenili. Poleg ugodnega stanovanja preskr-

bijo vaščani voditelja tudi z drvmi brezplačno. Reflektanti, oglasite se!

— **Poziv.** V sporazumu in na željo več rojakov iz kranjskega sodnega okraja nameravamo prirediti 2. in 3. julija t. l. v Kranju prijateljski sestanek vseh duševnih delavcev, ki so doma iz tega sodnega okraja. Podrobni načrt sestanka se določi in objavi kasneje. Kdor se želi udeležiti tega sestanka, naj blagovoli naznani po dopisnici na naslov: Anton Likozar, nadučitelj v Ljubljani, Dolenjska cesta 12. — Za pripravljalni odbor: Janko Barle, župnik, Anton Likozar, nadučitelj, Rado Pavlič, profesor.

— **Nova nakazila plač in razlike za maj, odbitki.** Da ne bo zaradi nakazil novih plač preveč povpraševanj in reklamacij na knjigovodstvo, pripominjamo še sledeče: 1. Osebna dohodnina in invalidski davek se je v mesečnih izplačilih zaokrožil na gole desetice dinarjev ali na cele dinarje, pare so odračunane v razlikah za maj. Tudi pri plači se pare — 50 ali 75 — ne nakazujejo, pač pa se izplača v desetem mesecu 5, oziroma 7.50 Din več. To zaradi hitrejšega zaračunavanja in boljšega pregleda. 2. V razlikah za maj so imeli nekateri velike razlike — v plačilnih polah rdeče vpisane. Te so nastale na ta način: K novi plači štejejo osnovno in položajno plačo, stanarino in rodbinsko doklado za otroke po členu 8, odločbe o draginjskih dokladah. K dnevniciam pa spada osebna draginjska doklada, rodbinska doklada za ženo — Din 150 mesečno — in razlika med doklado za otroke po členu 41. do skupnega zneska Din 150 mesečno. Ta prenos rodbinskih doklad od dnevnice k plači je napravil posebno pri oženjenih z več družinskimi člani precejšnje odbitke. V resnici pa je rodbinska doklada prav toliko kot preje — à Din 150 za člana —, le da je nakazana zdaj delno pri plači, dodatek pa pri dnevnicih. 3. Tisti, ki še niso prevedeni, prejmejo za junij stare plače. Razlika za maj in poznejše mesece se jim nakaže po dospelosti njih rešenj iz Beograda, ki so, kakor smo poučeni, že dospela.

Ponatis rešenja.

Uverenja v prepisu, ki jih potrebuje vsaka učna oseba kot priloge (dokazila) pri prošnjah za povišice, pri pritožbah na ministrstvo prosvete in na državni svet itd., je založila Učiteljska tiskarna. Cena — 50 Din.

Učiteljski pravnik.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVU »UCIT. TOV.« IN STROKOVNEMU TAJNIŠTVU.

(Odgovarjamo samo organiziranim članom.)

55. Izračunavanje razlike za maj. Razliko med staro in novo plačo je na podlagi tabele lahko izračunati, pač pa moramo opozoriti, da je treba k novi plači priložiti doklado za otroke po čl. 41. čin. zak., in sicer znaša ta doklada za vsakega otroka do 6 let 30 Din, do 12 let 50 Din, nad 12 let 80 Din mesečno in šele na to ugotoviti pravilnost razlike v plači, ki je v plačilnem listu na prvem mestu vpisana. Na drugem mestu je z rdečim označena razlika draginjskih doklad, ki jo je odšteti. Ta razlika nastane, ker so nove draginjske doklade odmerjene v mesečnih zneskih, prejeli smo pa za maj še dnevnice, zaradi česar nam je odračunati en dan dnevnic in to: osebnih, za ženo in otroke. Staro draginjsko doklado je vsakdo ugotovil iz plačilne liste prvega maja. Novo draginjsko doklado izračunamo po tabeli, ki smo jo prinesli v zadnjem listu, k temu pristejemo polno draginjsko doklado za ženo, t. j. 150 Din mesečno in razliko med gornjim zneskom do 150 Din mesečno za vsakega otroka. Za otroke moramo računati torej k draginjskim dokladom sledeči znesek: za otroka do 6 let 120 Din, do 12 let 100 Din in nad 12 let 70 Din. Na ta način dobimo razliko med staro in novo draginjsko doklado, ki je v plačilnih listih rdeče označena. Odšteti je potem še osebno dohodnino in invalidski davek, kakor smo zadnjič prinesli o tem podrobne podatke in tabelo. Druge podatke smo itak prinesli v zadnji številki. Slučajno pade ta mesec razlika pri draginjskih dokladah precej visoko, ker je izplačilo razlike padlo na mesec z 31. dnevi.

56. Glede upokojitve ima čin. zakon v čl. 239. sledečo določbo: Usluž-

benci, upokojeni potem, ko stopi v veljavo ta zakon, a v treh letih od dne, ko stopi v veljavo, uživajo pokojnino po odredbah dosedanjih zakonov. — Od tega se izvzamejo uslužbenci, ki se upokoje, ko so dovršili zakonsko število službenih let ali so dosegli starost, po kateri morajo po zakonu stopiti v pokoj.

57. Za razpisana mesta je treba glasom razpisa vložiti prošnjo za vsako učno mesto, posebe. Priloge je pridejati samo eni pošnji in se je v drugih prošnjah sklicevati na nje in citirati, kateri prošnji so priložene. Kolekovati je vsako prošnjo s 5 Din, oni prošnji, pri kateri so priloge, je pa pridejati še kolek za 20 Din za odločbo. Vsaka priloga mora biti kolekovana z 2 Din kolekom. Katere priloge je priložiti, je razvidno iz razpisa (na koncu) v 20 številki »Učiteljskega Tovariša«.

58. Dobrovoljci imajo po čl. 282. finančnega zakona od leta 1922./23. sledečo udobnost: »Vsem absolviranim študentom in ostalim vojnikom Srbije in Črne gore in dobrovoljcem uradnikom iz novih pokrajin, ki niso bili ukazni državni uradniki, se vštejejo, ako dobe ukaz ali zvanje, s katerim je spojena pokojnina, leta, ki so jih prebili v vojni, po odbitku časa dijaškega roka dvojnou v leta ukazne službe in v leta za pokojnino. — Kot konec značaja, ki si ga je kdo pridobil kot dobrovoljec, je smatrati datum in dobo, ki mu jo je priznala pristojna oblast, ker mora imeti in priložiti tozadevno uverjenje.

59. Rešenja, v katerih ni vpisana beseda »stalni« učitelji, so popolnoma pravilna in zaradi besede »stalni« ni potrebna pritožba na »Državni Svet«. Stalnost zadobi učitelj itak po zakonu o narodnih šolah z dne 23. julija 1919, na kar naslov v rešenjih nima vpliva.

60. Prošnja za prevedbo upokojencev iz l. 1919, na dinarske plače naj se glasi sledeče: Minist. prosvete. Osnovna nastava. Beograd. Podpisani spadam med upokojence od 26. avgusta do 30. novembra 1919, kateri se imajo na podlagi razpisa ministra prosvete z dne 18. aprila 1924, O. N. br. 18.624 sporazumno z razpisom ministra financ D. R. br. 7883 od 7. februarja 1924 prevesti na dinarske plače po čl. 33. zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919. — Upokojen sem bil z dnem ..... z dekretom štev. .... z dne ..... (Dokaz: Upokojitveni dekret štev. .... z dne ..... pod A.) — Prilagam izpričevalo učne usposobljenosti, iz katerega je razvidno, da sem napravil zrelostni izpit dne ..... (Dokaz: Izpričevalo učne usposobljenosti pod B.) — Služboval sem: I. V ..... od .... do .... t. j. let .... mes. .... (Dokaz: Dekret štev. .... z dne ..... pod C), dalje 2. v ..... od .... do ..... t. j. .... let. .... mesecev, ... dni. (Dokaz: Dekret štev. .... z dne ..... pod D) itd., itd. — Iz tega je razvidno, da sem imel z dnem ..... ko sem bil upokojen .... let. .... mes. .... dni službene dobe, kakor je to točno označeno v mojem upokojitvenem dekretu, ki je priložen pod A.

Prosim za ureditev penzije po dinarski plači zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919 in otvoritev kredita pri finančni delegaciji v Ljubljani.

V ..... dne .....
Podpis,
in točen naslov.

Obdrži zdravo telo,
za usta, zobe, grlo ...
Odol rabi!

Misli boljše!

* Op. ured.: Ta dopis nam je došel iz vrst prebivalcev občine Velike Poljane, zato ga radi priobčimo in smo pripravljeni dati naslov za pojasnila.

Vse priloge v tujem jeziku (nemškem) je priložiti v originalu, dveh prepisih originala v tujem (nemškem) jeziku in v dveh prevodih v slovenskem jeziku. Priloge, ki so pisane v slovenskem jeziku, je priložiti v originalu in dveh prepisih. Prošnji je napraviti dve enako glaseči. Drugače se ravnajte točno po navodilih »Vestnika upokojenega učiteljstva v 20. številki »Učiteljskega Tovariša«.

OBRAMBNI SKLAD.

Za »Obrambni sklad« je darovala tov. Ur. Čop-Potočnik 10 Din. Zadnjič 35 Din, skupaj 45 Din. Živeli posnemalci!

Prispevki »Obrambnega sklada« se bodo porabljali za principialne pritožbe na Državni Svet, če bomo hoteli izvojevati v kakem vprašanju principialno odločbo, ki bo potem v korist vsem. Položnice za ta sklad zahtevajte od blagajništva Pov. UJU v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

Naša gospodarska organizacija.

—g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani. »Pomlad je dospela z radodarnimi rokami«. (E. Gangl: »Beli rojaki«). Nastopila je požrtvovalno pot med národ ter dosegla med priprostimi seljaki, učiteljskimi prijatelji in Ganglovimi čestilci že na tej prvi poti prav razveseljav uspeh. Piše mi: »Spoštovani gospod tovariši! Med priprostimi národom smo zložili za Ganglov kamen Din 100. Hvala Vam za laškave besede v »Učit. Tovarišu«! Zdaj je moja dolžnost, da se potrudim; zadnja pa nočem biti. Zdravo! Julka Povšnar-Zalokarjeva, šolska voditeljica v Kokri.« — Klobuk dolj pred to stanovsko-zavedno tovarišico! Cenjene kolegije, pojdite in storite tudi ve tako! »Pomlad je dospela z radodarnimi rokami«. — Tov. Samec, nadučitelj v Polju pri Muljavi, dve obveznici 7% državnega posojila à Din 100, skupaj Din 200. Hvala! — Tov. Anton Turk, nadučitelj v Dolu pri Ljubljani, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. Hvala! Živili darovalci in nasledniki! Današnji izkaz: Din 400; zadnjič izkazanih: Din 16.947; skupaj z današnjim izkazom: Din 17.347. Prekoračen je zopet nov dinarski tisočak. »Eppur se muove!« — »Ljudi po vrednosti notranji sodi, prijatelj in zaveznik njemu bodi, ki ti v dejanjih je prijatelj tvoj; besedam, licu nikdar ne verjemi, hinavec le je človek preprijazen.« (E. Gangl: »Iz luči in teme«.) — Jakob Dimnik, blagajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UČITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA zboruje dne 4. junija t. l. ob 10. uri z sporedom za zadnje zborovanje, ki smo ga preložili zaradi deževnega vremena. — Odbor.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO je zborovalo dne 1. aprila t. l. v deški osnovni šoli III. v Mariboru. Od 116 članov je bilo navzočih 100.

Predsednik tov. Tomažič je pozdravil navzoče in pojasnil, da je odbor sklical zborovanje za 1. april, ker obhaja mariborsko učiteljstvo ta dan petletnico svojega prihoda v Maribor.

V kratkem, a prisrčnem govoru je predložil predsednik vzajemno delovanje slovenskega učiteljstva, kateremu je bilo po preobratu izročeno mariborsko šolstvo. Delo slovenskih učiteljev ni bilo baš lahko. Treba misliti samo na to, da je mariborsko šolstvo obmejno šolstvo in da mariborska deca pod vplivom tujih učiteljev ni bila naklonjena slovenskemu učiteljstvu. A odločen nastop naših učiteljev in njih ljubezen do šolske mladine sta premagala vse zapreke. In pretekla je doba petih let, ne dolga, a polna truda: učiteljstvo pa je lahko ponosno na svoje delo. Da bi se ta obletnica tudi nekoliko slavila, je vabil predsednik vse navzoče in tudi prijatelje učiteljstva na popoldanski sestanek.

Nato se je prešlo na dnevni red zborovanja.

Zapisnik zadnjega zborovanja sta prečitali in odobrili tov. Bobičeva in Vinšekova.

Predsednik je prečital dopise nekaterih učiteljskih društev mariborske oblasti glede nove šolske uprave. — Ugotovil je število naročnikov »Zvončka« na posameznih osnovnih šolah.

Poročal je o razširjeni odborovi seji ki se je vršila dne 18. marca t. l. in na kateri se je mariborsko učiteljstvo iznova izreklo, da je za delitev šolske uprave v Sloveniji in da vztraja pri tozadevnem predlogu, ki je bil sprejet ob razpustu »Zveze« leta 1922. Poročal je tudi o anketi učiteljskih društev mariborske oblasti, ki se je vršila po občnem zboru »Učiteljskega doma v Mariboru« dne 19. marca t. l. in na kateri se je razpravljalo o novi šolski upravi.

Tov. Hren je poročal o III. seji ožjega sosveta UJU pov. Ljubljana. Potem pa je opozoril navzoče na to, da je dolžnost vsakega učitelja, da podpira naša lastna podjetja.

Tov. Alt je poročal o občnem zboru »Društva državnih nameščencev« in o občnem zboru »Samopomoči«. Učiteljstvo se je zahvalilo poročevalcem za njihov trud.

Predavanje. Nato je tov. Hren nadaljeval svoje predavanje »O utisih iz Prekmurja«. Pripovedoval je o Prekmurju, o ondodnih šolskih razmerah, in sicer tako zanimivo, da ga je učiteljstvo poslušalo z največjim veseljem. Za lepo in poučno predavanje se mu je predsednik prav srčno zahvalil.

Predavanje tov. Tomažiča »O borbi za naše pravice« se je radi pomanjkanja časa preložilo na prihodnje zborovanje.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da pristopi društvo korporativno k »Učiteljskemu domu v Mariboru«. — Preostale žgečeve brošure se bodo tokrat še razpečavale. — Izvolila se je deputacija, ki bo častitala generalu Maistru, rešitelju Maribora, k petdesetletnici.

Soglasno sprejete so bile sledeče resolucije: 1. Šolski nadzorniki za osnovne šole naj se izbirajo iz vrst osnovnošolskega učiteljstva; pri izbiri naj se ozira na pedagoške zmožnosti, kremenit značaj in starost.

2. Šolska uprava naj je ločena od politične, a urejena po oblastih.

3. Dokler nimamo novega šolskega zakona in ne več višjega šolskega sveta, naj se pritegnejo posameznim oblastnim šolskim upravam kot sosvetniki po učiteljstvu izvoljeni zastopniki, in sicer za srednje in meščanske šole po eden, iz osnovne šole po dva zastopnika iz iste oblasti.

4. Definitivna imenovanja, ki se že vlečejo mesece, naj se čimpreje izvrše, ker so bridko prizadeti nekateri tovariši(ice).

5. Pri uvajanju šolske uprave po oblastih je bilo glasom časniških poročil imenovanih tudi 7 oseb k šolski oblastni upravi v Mariboru. Med temi ni niti ene osebe, ki bi poznala krajevne razmere in potrebe mariborske oblasti. V interesu uprave same je, da so pri tem referatu zaposlene moči, katere poznajo krajevne razmere že z ozirom na mnoge kraje s sličnimi imeni. Zato zahtevamo, da pritegne šolska uprava tudi take osebe, katerim razmere v mariborski oblasti niso tuje.

Popoludne je slavilo učiteljstvo petletnico svojega prihoda v Maribor. V prijazni gostilni »Balon« na Pobrežju se je zbralo vkljub slabemu vremenu precejšnje število učiteljev in prijateljev učiteljstva. V lepem govoru se je predsednik spominjal prvih dni bivanja slovenskega učiteljstva v Mariboru in prečital imena vseh onih, ki so bili prvi poklicani semkaj.

V prijetnem razgovoru je hitro minil čas in vsem udeležencem bo to skromno slavlje ostalo v lepem spominu.

+ Belokranjsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 8. marca 1924 v Črnomlju. Zborovanja se je udeležilo kljub skrajno neugodnemu vremenu 37 članov, katere je veselo pozdravil tov. predsednik.

Poročila: Tovariš predsednik se je iskreno zahvalil tov. Zagaženu za uspešno vodstvo knjigoveških tečajev v našem okraju. Spominska plošča I. Tomšiču se odkrije ob priliki sokolskega zleta na Vinici, kamor naj prihite vsi tovariši, saj je Vinica vsakemu izmed nas v lepem spominu. Društvo je poslalo ministrstvu prosvete protest proti ukinjenju višjega šolskega sveta, ki ga je tov. predsednik

prečital. Istotako se je pozvalo »Poverj. UJU, da se zavzame za vse one reducirane učiteljice ženskih ročnih del in tovariše iz zasedenega ozemlja, ki bi ne bili prevedeni. Poročila tajnice o zadnjem občnem zboru se je odobrilo.

Predavanja: Tov. Mrovlje je v imenu Prosvetnega odseka podal smernice in načrte, ki naj bi bili podlaga za prosvetno delo v okraju.

V svojih »Spominih na počitniški izlet« nas je isti tovariš popeljal tja doli na južni vrt in nam živo opisal njegovo lepoto. Gledali smo v duhu in zbudilo se je hrepenenje po sinjem morju in vstala želja, da tudi mi gremo gledat vse ono, kar je tovariš podal v svojih lepih spominih.

Slučajnosti. Tov. Mrovlje je predlagal, da se poverj. UJU zavzame za to, da se učiteljem Fer. Sav. prizna vse ugodnosti z odlokom. Pozival je člane Fer. Sav., da točno vplačujejo članarino. Tov. predsednik je povabil učiteljstvo, da po možnosti upelje v zimskem času tečaje za odraslo mladino.

Prihodnje zborovanje bo 10. maja v Adlešičih. Tovariši(ice), vsi, pa prav vsi, naj bo to naš majniški izlet! Bogata zbirka tov. Račiča nam bo bogato nagradila dolgo pot.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO je zborovalo 5. aprila t. l. v fizikalni dvorani kr. državnega učiteljskega. Navzočih 140 članov.

Predsednik je iskreno pozdravil tovariše in tovariše ter podal besedo tov. J. Jerasu, ki je predaval o temi »Umik skozi Albanijo«. — Le redkokdaj je slišalo učiteljstvo tako globoko, res do srca segajoče predavanje. Predavatelj, ki se je sam osebno udeležil tega umika, nam je predložil v krasni pesniški obliki trpljenje vrlega srbskega naroda. To niso bile prazne besede! Visoko Kalvarijo srbskega naroda je razprostril široko pred nami; videli smo pred seboj široko Kosovo, na katerem so umirali otroci, starci, matere za veliko jugoslovansko domovino. S ponovnim in dolgotrajnim odobravanjem je sprejelo učiteljstvo to lepo predavanje, zavedajoč se svete dolžnosti, predložiti mladini in narodu s pravim prosvetnim delom ono veliko ljubezen bratskega srbskega naroda, do lepe jugoslovanske domovine, za katero je darovalo tisoče in tisoče naših najboljših sinov svoje življenja.

Tov. predsednik je pozdravljaval posebej še novega prosvetnega ministra Pribičeviča, ki je bil vedno velik prijatelj učiteljstva, za kar je žel dolgotrajno odobravanje.

Nato je sledilo poročilo tajnika. Sprejeti so bili sledeči predlogi soglasno:

1. Učiteljstvo se udeleži okrajne učiteljske konference le proti vrnitvi potni. Ako vlada naknadno ne vstavi odgovarjajočega zneska za okrajno učiteljsko konferenco, udeležbo brezpogojno odklanjamo.

2. Zbrano učiteljstvo protestira proti žaljivim izjavam, da osnovna šola preslabo pripravlja učence za sprejem v srednje šole. Osnovna šola pripravlja najširše plasti naroda za življenje, ni torej nikaka pripravljavnica za srednje šole.

3. Načrt socialne ustanove za učiteljstvo naj se čimpreje uveljavi. Skrajno potrebna je ta ustanova za bolehaloče učiteljstvo, ki ne more okrevati radi dobrih gnotnih razmer. Ako to ne, naj se dovoli, da je učiteljstvo članstvo okrajnih bolniških blagajin.

4. Stroške za ragnado zdravnikov pri zdravniških preiskavah naj se ne zahteva od učiteljstva, nosi naj jih država sama. Le dotične učne osebe, pri katerih se potom zdravniške preiskave pokaže, da res niso bolne, — te učne osebe naj nosijo stroške za zdravniške preiskave same.

5. Dopuste do treh dni, po privatnem, res utemeljenem poslu, naj dovoljuje učiteljstvu šolski voditelj, voditelju šole pa okrajni šolski nadzornik. V tem oziru naj se ukaz višjega šolskega sveta z dne 6. februarja 1924, št. 1081 popravi.

6. Učiteljstvo zahteva, da naj bosta prosvetni oddelek in okrajni šolski svet tako sestavljena, da imajo v teh dveh korporacijah od učiteljstva voljeni zastopniki svojih odločujočo moč.

7. Prireditve šolske mladine naj bodo vsakega davka proste.

8. Vsako pobiranje med šolsko mladino naj se odpravi, ravno tako naj se ne izdajo dovoljenja šolskih oblasti raznim čarovnikom, da bi prirejali po šolah predstave, ki niso nič vredne.

9. Za obolele učne osebe naj se pošlje namestnike, kajti le na ta način dobi tudi lahko kak začetnik kako učno mesto.

10. Brez odloga naj se odpravi krivica učiteljicam ženskih ročnih del z njih reduciranjem in ukinjenjem njih službenih mest; to je glasna zahteva vsega učiteljstva.

11. Odtegljaji za uradniško zadrugo, ki so nam bili odtegnjeni, naj se nam vrnejo z obrestmi vred, kakor so nam bili z obrestmi vred tudi odtegnjeni.

12. Krivice, ki so se dogodile potom prevedenja na nove plače, naj se takoj odpravijo. Učiteljstvo protestira proti zapostavljanju uradništva, ki je izšlo iz naših učiteljskih vrst ter niso v dotični kategoriji, kakor bi morali biti, akoravno ustrezajo vsem pogojem zakona.

13. Zbrano učiteljstvo protestira proti pisanju nekaterih časopisov, ki napadajo učiteljstvo. Zadeva se bo obravnavala natančneje pri prihodnjem zborovanju ob praznovanju 25-letnice društva.

Po sklepu lista.

Pokrajnska skupščina UJU poverj. Ljubljana se vrši dne 5. in 6. julija t. l. v Krškem. — Okrajna društva, ki še niso prijavila delegatov, naj to store čim prej, najdalje do 20. junija.

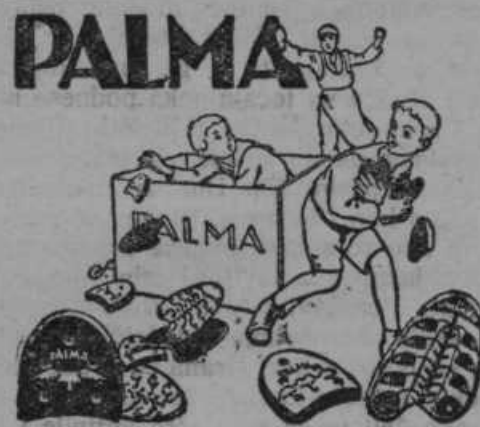
Odkritje spominske plošče pedagoga Davorina Trstenjaka na njegovi rojstni hiši na Krčevinah pod Hlumom pri Ormožu ob Dravi se bo vršilo na Binkoštno, ponedeljek 9. junija s sledečim vzporedom: 1. Sprejem gostov v Ormožu pri vlakih. 2. Ob 12. uri skupno kosilo v Ormožu v hotelu »Kokot« (Bauer). 3. Ob 13. uri skupni odhod k rojstni hiši slavljenca. 4. Predsednikov pozdrav. 5. Odkritje spom. plošče ob 14. uri po poverj. prof. J. Skaviču iz Zagreba, ki ima slavnostni govor. Za njim govori poverj. UJU Ljubljana ravn. L. Jelenc. 6. Petje, godba, drugi govori. 7. Ljudska veselica. Za okrepčila je zadostno preskrbljeno. K odkritju se vabijo posebno vsa učiteljska in narodna društva, kakor vsi častilci pok. tov. Davorina Trstenjaka. — Odbor učiteljskega društva za ormoški okraj.

— V ženski bolnici v Novem mestu je umrla na zastrupljenju tov. gospa Marija Berden-Hladnikova iz Stopič. Pogreb je bil 12. maja na novomeškem pokopališču. Znana kot izborna pevka in pianistinja med vsem muzikaličnim učiteljstvom, je bila splošno priljubljena. Komaj eno leto poročena v najsrečnejšem zakonu, je podlegla nepredvidnosti in zanašajoč se na svoje trdno zdravje. Zapušča moža in par mesecev starega sina. Tovariši jo ohranimo v najlepšem spominu. ...t...

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.

Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

kaučuk pete i kaučuk podplate

nose djeca i odrasli, jer su isti trajni, jeftini i ugodni za nositi.

